

Մանգրամի Էֆեսոս

Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Ի

ՌԻՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅԵՆ ՎԷ ՄԵՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

Ի Բ Ի Ն Ն

1867 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 5 ԲԵՆԶԵԼՄԳԻՂ

ՆԻՒՄԵՐՈ 483

Մանգրամի Էֆեսոս 6 հոկտեմբեր 300
Քաղաքի քաղաք, 6 հոկտեմբեր, 300
Քաղաքի քաղաք, 6 հոկտեմբեր, 300

Իմանուելի Էֆեսոս 6 հոկտեմբեր 300
Քաղաքի քաղաք, 6 հոկտեմբեր, 300
Քաղաքի քաղաք, 6 հոկտեմբեր, 300

Մանգրամի Էֆեսոս 6 հոկտեմբեր 300
Քաղաքի քաղաք, 6 հոկտեմբեր, 300
Քաղաքի քաղաք, 6 հոկտեմբեր, 300

Ի Լ Ա Ն

Հեր նե գառառ պիր տեֆա պիրտիր.
միշ խեքտե, դազեթամըզն երնե էվ.
վելքի կիպի հեր կիւն չըգառաղընը թէք.
րարեն իխթար իտերէք, թաշալարտան
մէթոռուպ եազան զսթլար երնե փանոս.
եան իսմինե մաթպաաեա իրսալ իյլեմե.
էրի խասսեթեն իրան օռնուր.

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԹԵԼԵԿՐՈՖԻԹԷ

(Առաջին Հոկտեմբեր)

Փարիս, 15 հոկտ. սապանըն սաաթ 9
վէ 51 տազըզաւընտա.

Մանգրամի Էֆեսոս 6 հոկտեմբեր 300
Քաղաքի քաղաք, 6 հոկտեմբեր, 300
Քաղաքի քաղաք, 6 հոկտեմբեր, 300

Մանգրամի Էֆեսոս 6 հոկտեմբեր 300
Քաղաքի քաղաք, 6 հոկտեմբեր, 300
Քաղաքի քաղաք, 6 հոկտեմբեր, 300

Մանգրամի Էֆեսոս 6 հոկտեմբեր 300
Քաղաքի քաղաք, 6 հոկտեմբեր, 300
Քաղաքի քաղաք, 6 հոկտեմբեր, 300

Մանգրամի Էֆեսոս 6 հոկտեմբեր 300
Քաղաքի քաղաք, 6 հոկտեմբեր, 300
Քաղաքի քաղաք, 6 հոկտեմբեր, 300

ԷՍԶԱՄԸ ՌԻՄՈՒՄԻՅԵՆ

Հոկտեմբեր 15 քիաւսը.

Փարիս.

Աւելոր 51-75

Փարանտը 51-70

Լօնտա.

Աւելոր 51-8 տէն 6-8

Փարանտը 51-8

(Սամանը իսթիգրազը.

Աւելոր 255-75

Փարանտը 251-25

Ֆրանսըզ ֆօնտօսու.

Աւելոր 68-15

Փարանտը 67-95

Իթալեա ֆօնտօսու.

Աւելոր 45-20

Փարանտը 45-

Պուղտայ ֆիաթլարը տիւնէք իւղրէ տիր.
Փարիս, 15 հոկտ. ախաւըն սաաթ 5
վէ 20 տազըզաւընտա.

Ֆրանս վէ Բաթրի նաման զազեթալար
սեպտ. 15 աշտնամէսինն հարֆ պէ հարֆ
իճրա օլունմասընը մաթլուպ իյլեմէք լաղըմ
տըր տէյի իսրար իյլեմէք տէ տիրէր.

Բրէս նամ զազեթալարն թաւտիգինէ կէօ.
րէ, Գրանսոպ աշտնամէսինն հարֆ պէ հարֆ
իճրա թէպտիլ վէ թաւտիգինէ տայլի քեաֆ.
ֆէյի թէքլիֆէրէ գարչըլըզ քիտէմէյիզ ք
ճէվապընը վերմէք տէ տիր.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Իմանուելի Էֆեսոս 6 հոկտեմբեր 300
Քաղաքի քաղաք, 6 հոկտեմբեր, 300
Քաղաքի քաղաք, 6 հոկտեմբեր, 300

Փարիս, 16 հոկտ. ախաւ.

Տէպա նամ զազեթալարն Բրուսիանըն նիյէթ.
լէրի հազգընտա սէօլէյէրէք, հազընտա Սազ.
սօնեա գրալը մէմալիքինի վէ Սազսօնեանըն
տէօթթ պէյլիքլէրինի Բրուսիա մէմալիքինէ
պիրլէյտիրմէք էֆեթարընտա պուլունտու.
ղունու պէեան իթմէք տէ տիր.

Ֆրանս, 16 հոկտ.

Չօրպալար իլէ փալա եախօտ Բաբա ա.
սաթրի պէյնինտէ եէնիտէն իքի շէտիտ միւ.
տարէպէ վուգու պուլունը իսէտէ, թաֆթի.
լաթը իէնիւզ մալլու տէյի տիր.

Կարիպալտինին օղու Մէնօթթի, զօր.
պալարըն զապթընտա պուլունան Ֆրօզինօ.
նէ էեալէթինն ումումէն նազարէթինի տէր
իւնտէ իյլեմէք տիր.

Ֆրանս զազեթալարը, Ֆրանսանըն միւ.
տախէլէսինէ գարչը միւպաաաթա կիրիշ.
մէք տէ տիրէր.

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏՈՒԻԼԻՅԵՆ

Չաթը հազըթի ստաթթէթրէնա.
Հի թաւալընտան կիրիտտէ նէշը պույ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Փարիս, 16 հոկտեմբեր ախաւըն սա.
աթ 1 ինտէ.

Թայի իֆապը օլան ասաքիբի միւնթազամէի հազրէթի Միւլիւ քեանէնին կէ օթթէրթիքէրի ասաքը իթիտալ վէ հիւսնի գապըթա իսէ , պէտխահանըն իւզէրինէ էօրթմէյէ չալըշ- տըզլարը հիճապը մուզլիմի միւֆթէրիաթ վէ- րասընտան նուրի չէմս կիպի իշրագ իթմիշ , վէ մուսմէլաթը վաշիեանէ գուրպանը տէ- նիլէնլէրին չէհատէթլէրիյէ տախի սապիթ օլմուշ տուր :

« Է՛յ Կիրիտլիէր :

« Եւ կիւնքի կիւնտէ ճիւմէնիզ փատի- չանըմըզն էնի ըրզ օլանլարընըզը մուհա- ֆազա վէ չէգապէթէ սիւլիւք իտէնլէրինիզի թէէտիպ վէ թէնքիլ պուլուրսաճազըն , վէ սիզի իսնանա թահրիզ վէ թէշճի իտէնլէրին միւրատը , սիզին վէ մէմէքէթինիզին օէա- տէթ ու ըէֆանը օլմանըզ , օիզլէրի տիւր- լիւ ֆէլաքէթլէրէ օղրատարագ , քէնտի մէնֆաթը մախսուսէլէրինի գազանմագ օլ- տուղուու , վէ եինէ պու դարագքեարլարըն էսէրի իզֆալաթ վէ իսաֆաթը օլարագ , Թէրքի վաթան իթմիշ օլան պիրթագըմ պի- չարէ ֆամիլեալարըն կիթտիքլէրի եէրլէրտէ կէօրմէքտէ վէ չէքմէքտէ օլտուզլարը դա- րուրէթլէր , վէ էնվալի սէֆալէթ վէ մէշագ- գաթլարը կէօրտիւնիզ վէ աւլատընըզ , Արթըզ իլիճէ թէֆէքթիւրին վէմանը կէլտի , վէ- լինիլմէթիւիզ Բատիշանըմըզ էֆէնտիմիզին հատտ ու թագատ գապուլ իթմէյէն մէրա- հիմ վէ էշֆագը սէնիյէլէրի մուսխիւրէն վասըթայի հազրէթի Մէրասըն Էքրէմի իլէ թէքրար վէ թէէքիտ օլունան աֆվը ումու- մի իլէ տախի գանաաթ իթմէյիպ , թանգը- գաթը միւսթահալէ վէ րէտըզգաթը ասիգա իւզէրինէ , վաթանընըզն պիլ ճիւմէ սէքէնէ- տիւնին աւվալը աթիլէսինի հէր եիւզտէն թէ- էմին վէ թէրզըն , վէ իթիեանաթը մէշրուա- սընը քէմանէնպաղի իֆայէ քեաֆիլ վէ քեա- ֆի օլանագ վէճի իլէ գարարկիր օլան ուսու- լու իտարէնի պիմէննիի թէալեա վազ վէ թէէտիսէ պու պէնտէլէրինի մէմուր վէ իզամ պուլուրտուլար : չէօյլէ պիր մէմուրիյէթի ֆախիլէնին իւհտէի աճիզանէմէ թէֆվիզ պուլուրմասընտան տօլաեը , խաքիբայի վէ- լինիլմէթէ միւթէնէքթիլ օլարագ , վէ էվ- վէլա ֆատիշանըմըզ էֆէնտիմիզ , վէ սանիէն տիլխանը հիւմայուս վէճի իլէ մէմէքէթիմի- ղէ վէ ումուսինիզէ խըտմէթէ միւվաֆիթա- գըլէթիմի Ճէնապը հազգտան նիյազ իտէրէք ճէգիլէնիզէ կէլտիմ :

« Է՛յ Կիրիտլիէր :

« Իշթէ մէրհամէթի Հազրէթի Շահանէ- նին հազգլարընըզտա պու վէճի իլէ տախի պիտիլիզ պուլուրտուղու ֆուրսաթ վէ ինա- յէթի բէք չօղունուզ թագտիր իտէճէկի վէ հէմէշիթիթէն հէնուզ կէօզլէրինտէն բէր- տէի դաֆլէթի թէմամիյէ սըլըլմամըջ օլան- լար վար իսէ , անլէրին տախի արթըզ ալեհան օլանագլարը վէ թարիզի միւսթագիմէ կի- տէճէքլէրի մէճգումում տուր վէ չուրասընը տախի իլալէ իտէրիմ քի , ֆատիշանը մէշ- րուամըզն պուլունա իհանաթը սէնիյէտիւնին շիւքրինի պիլմէյիպտէ , խիլաֆը մէմուլ օլա- րագ , եինէ վատիի մուսալէֆէթտէ մուզիլըր օլանլար պուլունաուղու հալտէ , անլէրին ի- լաննամէի Մէրտարը Էքրէմիտէ թայեին օ- լունան միւտտէթ գարֆընտա , ճէգիլէրի

Թէրք իտիպ կիթմէյէ մէճգուն օլտուզլարը կիպի , մէրհամէթի Շահանէնին տիկէր պիր տէլիլի տահա օլմագ իւզրէ , մուզատտէմա թէրքի վաթան իթմիշտէ շիմտի ալտէթ ար- զուսինէ տիւլմիւշ օլան ֆամիլեալարըն տա- խի , ֆագաթ տայիլէի միւթազաթ վէ սա- տագաթտա օապիթ գատէմ օլանագլարընը թէէմին իյէմէք շաթթիլէ , ճէգիլէնէ ալ- տէթ իթմէլէրինէ միւսաատէի սէնիեէ էրզան պուլուրմուշ տուր :

« Է՛յ Կիրիտլիէր :

« Վաթանընըզն վէ ճիւմէնիզին պիր միւտտէթտէն պէրու կիրիթթար օլտուղու մէշագգ ու ալամա պիր ան էվլէլ պիր նէ- թիճէ վէրիմէք վէ միւսթագալիլինիզ մագիեի թէէմին իյէմէք մագսէտիլէ , պէր վէճի մու- հարրէր թէրթիպ օլունան ուսուլու իտարէնին հէման իճրաաթընա թէշէպալիւս օլունագ իւզրէ , պու կիւնտէն իթիպարէն , օն պէշ կիւն խիթամընա գատար ճէգիլէնին հէր պիր նա- հիեէսինին իսլամ վէ խիթաթիեանը միւթէ- պէրանընտան , վէ պէնի էլ էհալի մէվաթըզ վէ միւթէմէտ ատէմէրտէն օլարագ տէօր- տէր վէքիլ ինթիխապ իտիպ , թարաֆը- մա կէօրաթէրմէնիզի մաթլուպ իտէրիմ , վէ էմիի ինթիխապտա հէր տիւրլիւ էֆքեարը բօլիթիգա վէ աղրագը մախսուսէի պէր թարաֆ իտէրէք , հազըզաթէն վաթան- բէրվէր ֆատիշանըմըզ սատագաթլա միւշ- թէհիլի էնի ըրզ վէ միւթէտիլ ղէվաթըն թէմ- եիզ վէ թէվքիլինէ տիգաթ իթմէնիզի տա- խի պիլխասսէ թագսիյէ իյլէրիմ » :

— Ինթի տիկիմիաէ Էէօրէ , Եիսիտ վէ- քիլէրինին ինթիխապընա պէտ վէ միւ- պաշէրէթ օլունանսը հագգընտա , Չաթը հազրէթի Սատարէթէնահիլէրի թարա- ֆընտան , Կիրիտլիէրէ նէշը օլունան ի- լաննամէտէ , թարիլի իլաննամէտէն ի- թիպարէն , օն պէշ կիւն գատար պիր մուսպէնէ վագթ թայեին օլունաճազը պէեան գըլընմըջ իմիշ :

— Սայէի թէսհիլաթվայէի հազրէ- թի թաճտարիտէ , մէմէքէթ սանտըղը ուսուլինին թարապուլուսու Ղարպտա տախի իճրասընա պէտ վէ միւպաշէրէթ օլունմուշ օլտուղու ղագէթալարտա օ- գունմուշ տուր :

— Միտիլ լի ճէգիլէնի միւթէսարըրթ- լըղը Եանեա միւթէսարըրթը սապըզ սէ- ատէթլու Սայիտ բաշա հազրէթլէրինէ թէվճի հպուլըլմուշ տուր :

— Պու հաթթա Մըսըլտան ալտըղը- մըզ մալիւմաթլարա նէգարէն , սեպ . 26 սընա գատար Սահակ Եպիսկոպոստան հէնուզ պիր խապէր ալընամամըջ օլուպ , վէ զանն իտէրիզ ամեն . Եսայի սրբազան հազրէթլէրի պու պապտէ ղաեթլէ էն- տիշէտէ պուլունմագտա իմիշէր , վագա- Սահակ Եպիսկոպոս Մասուլտան այրը- տըղըն պիլտիրտիկի մէքթուպտա քէնտի- լէր խապէր կէօնտէրմէեէ գօլալըլարը օլտուգտա , մէքթուպ Եագաճաղարընը վատ իթմիշէր օլուպ , ֆագաթ Եօլար-

տա բէք չօգ ճասուլար պուլունտու- ղունտան շիւքհէ օլունմամագ իլին մա- լիւմաթ իսթէմէք իւզրէ , քէնտիսինէ մէք- թուպ կէօնտէրիլմէսինի Եսայի պատրի- արք հազրէթլէրինէ իշար իթմիշ իտի ի- սէտէ , պու ճիւմէ Մասուլտան այրը- տըղլարը պու կիւն իւշ աեա եագլաշ- մագտա իքէն , հիշ պիր խապէր ալընա- մամասը միւշարիլէյ հազրէթլէրինին սա- հիճէն էնտիշէսինի մուճիպ օլապիլիւր պիր քէյֆիեթի տիր :

Պիզ պու պապտէ քէնտի թարաֆը- մըզտան հիսս իթտիկիմիզ էնտիշէ վէ մէ- րագըմըզ սէթը իտէմէյիզ , շիւքի պու- կիւնքի կիւն Սահակ Եպիսկոպոս , Տիմու- թէոս վարդապետ , վէ մաեթլէրինտէ պուլունան սայիր պիր գաշ նէֆէր ա- տէմէլէրին էօմիւրլէրի եիւզտէ տօգսան տօգուզ թէշիլէքէտէ տիր , վէ ինկիլիզ հիւքիւմէթի պիր գաշ քիշիլէրին էօմիւր- նիւ գուրթարմագ իլին ֆէտաքեարլըզ իտէն սայլը պիր գաշ քիշիլէրին այնի թէշիլէքէեէ տիւշար օլմասընը մուճիպ օլտու :

Պիլ վաղը ինկիլիզ հիւքիւմէթի թա- րաֆընտան ղուհուրա կէլէն ըէճա վէ թէրիլի իւզէրինէ , Սահակ Եպիսկոպո- սուն օրաեա չէֆաաթճը կէօնտէրիլմէսի գարար վէրիլմիշ օլտուղու մալիւմ տիւր : Պիզ տէյէմէյիզ քի պուլար մահպուս- լարը մուլթազ սուրէթտէ գուրթարա- պիլէճէքլէր իտի , լաքին միւճէրրէտ գուրթարապար իտի տիմէքտէ , գըս- սա տիւշիւնիւր ատէմէլէրին ղիւլիւմիւ ի- տի , իմտի պիզճէ պունլարըն քէնտի նի- եթլէրինէ մուվաֆիթագ օլմալէրի իլին էկէր տէօրթտէ պիր շիւփհէ օլունապի- լիլ իտի իսէ , տէօրթտէ իւշ տախի մէ- մուլտէն իտուկի տէրքեար իտի , վէ մա- տէմէք ինկիլիզ տէվէթինին քէնտի թէք- լիֆ վէ ըէճաթը իլէ կէօնտէրիլտիլէր , գուրթարապիլմիշէր , գուրթարապարմալը- լար , պունուս նիհանթինէ պէքլէմիշ օլաա իտիլէր , գանն իտէրիզ իլի օլուր ի- տի , վէ պէօյլտէ իթմէք ճայիզ իտի , շիւքի պէքլէմէեէճէքլէր իտի իսէ , հիշ կէօնտէրիլմէմէլ իտի :

Պագաթ պու կիւնքի կիւն հազգա- րընտա շիւքաաթճը կիթտիքլէրի ատէմ- լէրին տէվէթի թարաֆընտան Եօլա չըզ- տըզտան ազ վագըթ սօնրա իլանը հարպ օլունմուշ , վէ պու խապէր շիմտիեէ գա- տար շիւքհէսիլ թէոգորոսուն գուլաղը- նա գատար եթթիշմիշ օլտուղունտան , Սահակ Եպիսկոպոսուն վէ պէրապէրին- տէ պուլունանլարըն հալինի քէշֆ իթ- մէք բէք գօլալ պիր շէյ տիր :

Պիզիմ գահիպ օլտուղունմուզ պու էն- տիշէ վէ իզլթիլապըն , մէսէրրէթէ թահ- վիլ օլմասընը արզու իտէր իտիք , լաքին կէօրիւնիւրտէ պիր պիւլիւք իւմիտ Եօգ

կիսի տիր, չիւնքի եալընդ իւմիտ քէօ. չէսի եա թէոգորոս անլերի սերպէսթ կէ. րի չէվերմէք ինսանիեթ վէ ալիճէնապ. լոյընը իտէր թախմինինտէ, վէ եախոտ Սահակ եպիսկոպոս ինկիկելերին իւանը հարպ իթմէսի իապերինի վագթինտէ ա. լուպ, վէ թէհիքէեի այն էլ եազըն միւ. շահէտէ իտերէք, թէոգորոսուն հուգու. րունա չըգմագորըն կէրի տէօնմէսինի էմրի պասիրէթտէն աատ իյլէմէսի իւ. գերինտէ գալմըն տըր.

Եսայի սրբազան թարաֆընտան Սա. հակ եպիսկոպոսուննէ օլտու զունու ան. լամագ իչին աոտամ չըգարմըն տըր տէյի կէզէն թէվաթուր, ալտըղըմըգ սուն իաա. պէրլէրտէ իչար օլունմուլ օլմաղընտան, պունա սէմի իթիպար իտէմէյիպ.

— Մէմուլաթը սահիհէմիգէ նէգա. րէն, Մըսորտա պուլունան Հայլար Լօնտ. րանըն Մասուն ճէմիյէթինէ արգ իտուպ, Մըսորտա այրըմա Հայլար իչին պիրժրան. Մասուն լօթու իհտաս իթմէք միւսաատէ. սինի չօգտան պերու թալէպ իթմիչէր, վէ պու տէֆա մէգքիւր էմր Լօնտրատան Գահիթէե վասըլ օլուպ, օրատա պուլու. նան պագը գէվաթը միւթէպէրէ սեպ. տեմբեր 24 բազար կիւնիւ ճէմ օլարաղ և ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ և իսմի իլէ պիր եէնի լօթ ալմըլար տըր, Գահիթէտէ պուլունան Հայլարը պու պապտէ թէպրիք իտերիգ, գերա ճրան—Մասուն ճէմիյէթի էօյլէ պէյն էլ ճիւհէլա զանն օլունտուղու կիպի, աին ու մէգհէպէ տայիր հիչ պիր շէյ օլմա. երպ, իլա պիրպիրլէրինէ մուսվէնէթ իթմէք մէպտէյի մէմուլհէսի իւզէրինէ միւհէստէ տիր.

— Պու բազար կիւնիւ իզմիտ առաջ. նորդու գեր, Նիկողայոս սրբազան փր. կիչտէ Սուրբ պատարագ թագտիս իտէ. ճէկի իսաստէթէն իլան իտերիգ.

— Պու բազար սապահըր Սըվազ ա. աւընորդու գեր, կարապետ եպիսկոպոս հազընթէրի, Եէտի—գուլէտէ քեային Ս. Թախթը քիլիստիստէ իաստէթէն գուտաա. սը շէրիթ թագտիս իտէճէք, վէ օճուլ մայինլէրի իճրա իտէճէյի մա մէմուլհէսի իլան, վէ էհալիսի զայրէթքէլան տալէ. թէ միւսարեաթ օլունուր.

— Հաճի Յահաննէս աղա Շամրեան ճէնապլէրինի, Փրկիչ պիշարէկեանընա իւլ գօեուլն իհտա իթմիչ օլտուղունու մա թէչէքքիւրի ազիմ պէեան իտերիգ.

— Փրկիչ պիշարէկեանը իչին իհտա օլունան շու աթիտէրի իեանէլէրի, պիլ իթթիխար պէեան իլէ իզհարը թէչէք. քիւր իտերիգ.

Նիշասաաճիեան Բըրիս աղա 142
Միքաել վէ Յովհաննէս աղալար
Յակոբեան 2000
Մէյհանէճի հաճի Նազար աղա 44
Պիլ իսայրխահ զաթ 66
Յօգթօր Թ. Էֆենտի Բեաթիպեան 550

Մէմուլաթըն վարդանճա (1) հար. Ֆէնտաղըղընա ճէվապէն, էհալիթարա. Ֆրնտան շապիլէ շէքերին թանըմագտա օլտուղունա պիրէր տէլիլ գալի սանըլան իչպու իւչիւնճիւ մէքթուպու տախի ալ. նէն տերճ իտերէք, իզհարը թէչէքքիւր իտերիգ.

ԱՐՁԱԿԱՆՔ

... Խմբագիր.

Երեկուան 480 թիւ թերթերնուդ մէջ առ Մէմուլա պատասխանը խիստ օ. րինաւոր եւ հաճելի էր, սակայն՝ մեր կողմանէ ալ իբրեւ ներդաշնակութիւն կը յաւելումը ըսելով թէ՝ Մէմուլայի ար. կարուծիւնը ուրիշ կերպ մ'ալ կը պա. րունակէ. օրինակի աղադաւ երբոր քա. շաբան մը տկարաբանի մը հետ վիճարա. նի, տկարը ապիկարութենէն բռնադատ. եալ ալի ի բերան խոյս կուտայ. բայց ի հե. ուստ հազար ու մէկ շանթեր կը ժայթ. քէ. հոս Նարեկացւոյն սա խօսքը խիստ վայելուչ է և ի բացողւստ ճոռոմս խօսիմ եւ ի պատասխանատուութեանն պա. պանձեալ կարկիմ և ահա Մէմուլայի քա. շութիւնն ալ նոյնն է. բայց եւ այնպէս թող չ'փութայ Մէմուլան՝ եթէ փանոս. եանը հոս չէ, փանոսեանին ոգին հոս է, չեն պակսիր իրեն ուրիշ... եաննոր գը. րելու վիճելու. արձակելու... լու... լու... լու, վերջապէս շերկարեմ նա. խանձը մարդը մինչեւ ի խորխորատ կը. գահալիժէ վաղ կամ անագան, քանզի փանոսեանն ալ ամեն նրբազնին անձանց ալն յանդիման է, Մէմուլան ալ կայ ու կերեալ. և ամենայն ծառ ի պողոյ իւր. մէ ճանաչի, վերջապէս կը յորդորեմը գլխէմուլա որպէս զի թողու ամեն նա. խանձ, առելութիւն եւ այլն եւ այլնեբր, ճշմարտութեան եւ ազգասիրութեան դի. մէ համեատար. ապա թէ ոչ... քան. ները հետ զհետէ յաջորդելու չեն վարա. նիր.

Կաղաչեմ... Խմբագիր սոյն գրու. թեանս տեղի մը շնորհելու մի զլանաք ի սեր ճշմարտութեան.

3 հոկտ. 1867

Յ. Ն. Ա.

ՓԱՆՈՍԵԱՆ ԵՒ ԻՐ ՄԵԿ ՍԿԱՔՈՒՆՔԸ

Փանոսեան շատոնց ի վեր կը պնդէր կառաջարկէր եւ հիմա ալ կը պնդէ որ՝ ազգային պաշտօնեաները ամսական ըն. դունելու են, որ գործը ասանկ ունելի ծայրովը չըանեն.

Փանոսեան՝ ազգային ծանր գործեր իր վրան առած է, բայց իւր աշխատու.

(1) Տիւնքի կիւն վարդանճա լուգէթին ի. չինտէ օլան (դ) հարֆ սէհլէն (թ) եազըլ. մըլ օլտուղունտան վէ պու իսէ տաթարը թուգուլ աշաղա օոյ չօրպա տիմէք օլտու. դունտան ալիճէնապլըգ իտերէք թասիհինէ միւսարաթ իտերիգ.

Թեան փոխարինութիւն մը չընդունիր. Ասիկա արգեօք իր այն առաջարկու. թեանը դէմ է, ըստ իս ոչ.

Փունջ եւ ժամանակ լրագրաց արգոյ խմբագիրներն կը պնդեն թէ՝ փանոսեան փոխարինութիւն մը չընդունելովն իր այն սկզբունքին (եթէ սկզբունք կրնայ կոչ. ուիլ) դէմ գործած կըլայ.

Ես ալ կը պնդեմ որ՝ փանոսեան՝ այն առաջարկութիւնը յայտնած ատեն՝ ոչ ինք եւ ոչ ալ ուրիշներ գուցէ յիշեալ ար. գոյ խմբագրաց հասկցածին պէս իմաստ մը չպարունակիլը գիտէին.

Օրինակի համար՝ ժամանակաւ գը. րագէտ մը առաջարկեց որ՝ վարդապետ. ներն ամուսնանալու են, որպէս զի շատ անգամ տեղի ունեցած մոլութեան մը առաջին առնուի.

Միթէ այս առաջարկութեանը դէմ պիտի սեպուէր, երբ ուրիշ մը առանց կարգուելու վարդապետ ըլլալով իրօք բա. րի վարք եւ բարք մը ցոյց տալ խոստա. նար.

Ոչ երբեք.

Որովհետեւ այն առաջարկութիւնը միայն զեղծման մէջ գտնուողներու կը վերաբերի, եւ ոչ ուղղութեան մէջ քա. լողներու.

Ճիշդ ասանկ ալ փանոսեանի առա. շարկութիւնը՝ գործը անկարեայ կերպով տեսնել ուզողներուն վրայ միայն կրնայ զօրել, եթէ մէկը անձնուիրաբար եւ գո. հողութեամբ գործը տեղը կը տանի, ոչ որ կրնայ անոր պնդել թէ, անշուշտ կամ ամսական առնելու էս, եւ կամ գործը թողլով ետ քաշուելու էս, քանզի այն ատեն անձնուիրական զոհողութիւն (Ֆէ. տաքեարլոգ) ըսուած այն ազնիւ զգացու. մը բոլորովին աշխարհէն շնջել հարկ կըլ. ար.

Ուստի այս հասկցողութեամբ փա. նոսեան ալ իր առաջարկութեանը դէմ ըրած չէ անձնուիրական զոհողութեամբ աշխատելով՝ մանաւանդ թէ իր ձեռ. քին տակ գտնուած եւ իրեն հետ գոր. ծակից եղած եւ եղող պաշտօնատարաց ոչ երբեք պնդած է որ՝ ձրի աշխատին, թէեւ մէկ մ'ալ ելլէ անձնուիրաբար աշ. խատել ուզենէ, անոր ծածուկ եւ վնա. սակար նպատակ մը չունենալուն վտառ. ըլլալէն ետք, երբեք անոր դէմ չկենար, այլ շնորհակալութեամբ ալ կընդունի.

Միթէ փանոսեանի այն առաջար. կութեանը դէմ է, որ շատ ազգասէր. ներ կերթան ձրիապէս դպ. ոցին շինու. թեանը կօզենն, ոմանք աշխատութեամբ եւ ոմանք ստակով.

Ոչ երբեք.

Ըստ իս՝ չկայ տարբերութիւն մը ազ. գային յառաջադիմութեան մասին աղ. գատերի մը ստակ տալուն եւ ուրիշ աղ.

գասերի մը փոխանակ օտարի՝ իր աշխատութիւնը տալուն մէջ տեղ, հոգ չէթէ մէկ ժամ, մէկ օր, մէկ շաբաթ, մէկ ամիս եւ մէկ տարի ըլլայ աշխատութեան տեւողութիւնը:

Ահա այս մասին իմ հասկողութիւնս եւ դատումս այս է, զոր չէթէ յիշեալ մեծ խմբագրաց գաղափարին դէմ գալու, այլ ճշմարտութիւն մը անկողմնապէս երեւան հանելու համար մէկ երկու խօսք ըլլի:

Խոսքով:

ՀԱՎԱՑԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻՑԵՆ

Ֆրանսան թէտարիքեաթը հարպիտեանքէ միւհիմմ հաժարիւթը վարարը, չէոյլէ քի փարիտե պուլունան աւաքիր իշին սիլա իթմէք միւսաատէսի վերիմէքտէ տիր, Մէօտօն Ֆիշէնկ Ֆապրիկասը Ֆէվգէլատէ զայրէթ իլէ իշէմէքտէ վէ խայիքէ երքէք վէ գարը իշէթիլէր շալըմագտա տրըլար:

Տօնանմա, թօքճու վէ բիատէ օրտուլարընա միւթալիգ խայիքէ պէօլիք աւաքիր Բուաթիլէնէ կէշիլէր տիր:

Ֆրանսա հիւքիւմէթի հիւսպը իշին Սէյին Ֆապրիգասընտա 4 ատէտ ուֆագ հարպ սէֆինէսի վէ իքի ատէտ տախի զորհը պէօլիք վարօրլար ինշաթընա պէտ օլունմուշ տուր:

Մուրիլօն թէրաւնէսի տախի խայիք վաքըթտան պէրու Սէյին Ֆապրիգասընա սէֆինէ ինշաթընա միւթէալիգ բէք չօք բէրէսթէ վերմէքտէ տիր:

Օրտուտա պուլունուպ գուտտաթը շէրիֆ թագտիս իթմէք իւզրէ երկիրմի ատէտ վիտալը ուֆագ քիլիսէլէր սմարլանմըշ տրը:

Աւաքիր ալմագ իշին եէնի նիզամա գարը մուգալէմէթ օլունմուշ օլտուլունտան, պու տէֆա գալունին մէճիսի ալըլորդտա Ֆրանսա հիւքիւմէթի օրտու երգէրինէ պիր պաշգա գանուն թագտիմ իաէճէքմիշ, վէ պու իսէ 1832 նիզամ նամէսի կիպի պիր շէյ օլուպ, եալընը սէնէ պէ սէնէ թօրլանան աւաքիրին աւերը արթըրըլաճագմըշ:

Հարպիլէ նագըրը իլէ Ֆրանսանըն պաշլըճա գալէլէրինտէ պուլունան մէմուրին պէնինտէ կիզլի եազը իլէ սըգը մուխա պէրէ օլունմագտա օլտուլունտան քիմ սէ պիլմէեւէք մուհիմմ թալիմաթլար վերիլտիկի թախմին օլունմագտա վէ Ֆրանսա հարպիլէ նէգարէթի տայրէլէրինտէ, եագըն վազըթտա ճէնկ վուգու պուլաճագ տէյի թէտարիք կէօրիւլտիւ կիւնէ քիմսէ շիւրհէ իթմէմէքտէ տիր:

— 1866 սէնէսինտէ Ֆրանսատա գուրասը չըգան աւաքիր, 1867 նոյեմբեր իքիսինտէ 1868 ապրիլ իքիսինտէ գատար թալիմ մէրքէզլէրինէ թօրլանարագ, աւտէթտէն պուլունան սէնէվի թալիմէրի:

նին իքի սէնէլիկին պիրտէն իճրա իլէմէլէրի հմբերաթօր թարաֆընտան գարար վերիլմիշ տիր, պու տախի պիր ճէնկ տէլալէթի սայրլագտա տրը:

— Տանիմարգա գրալը վէլիի ահտը Սէրկիի ումուսիկի սէյր ու թէմաշա իթմէք իւզրէ, պու տէֆա փարիսէ վասըլ օլուպ իմբերաթօր նաքօլէօն հազրէթլէրինին Պիարրիշտէն ալտէթիմէտէկին պէքիւմէճէք տիր:

— Եունան գրալընըն ագտը թէգէվ վիւճիւ նիհաեթէթ ալաֆրանկա հոկտեմբեր 22 տէ վուգու պուլաճագը մուգարէր օլուպ, Տանիմարգա գրալ վէ գըրալիշա հազարաթը հազոր պուլունմագիւզրէ Բէթէրսպուրկ ճանիպինէ միւթէրահի օլունշաք տրը:

— Խարանեա կարիպալտիսի մագա մընտա պուլունան իսթանբուլ ճէնէրալ Բրիմ, պու տէֆա Պէլիքանըն Պրիւքտէլ շէհրինտէ իսթան իթմէսինէ հիւքիւմէթ թարաֆընտան միւսաատէ օլունմագը օլտուլունտան, Լօնտրաեա կիլիմիշ տիր:

— Իթալիա տէվէթի թարաֆընտան Ֆրանսա հիւքիւմէթինէ պիր նօթա կէօնտէրիլմիշ օլտուլուն թէվաթուրունու պիլտիրմիշ իտիք, մէգիւր նօթանըն մէալի Բաբա մէմալիքինին քեաֆֆէյի ետալաթը իթալիա հիւքիւմէթինին գիրի խտարէսինէ վերիլէրէք, Ֆագաթի եալընըգ Բամա շէհրի ճաբանըն (1) հիւքիւ ալթընտա, վէ իթալիա հիւքիւմէթի թահթընտա պուլունարագ սերպէսթ շէհրի գալմասը թէքլիֆինտէն իպարէթ տիկ տէնիր:

Ֆրանսա վէ Ալթըրիա տէվէթլէրի պու թէքլիֆէ գարը չօգլուգ կիւճիւք կէօթէթմէլէճէքլէրի գանն օլունմագտա իստէ, պու հաժարիս հէնուգ թահգըգա միւհիմմ տրը:

— Բարա եսխօտ փալիա հազրէթլէրի հէր նէ օլուր իսէ օլտուն Բօմատան գաշմանաճաղընը, նէգտինտէ պուլունան տիւէլի Էճնէպիէ մէմուրլարընա պիլտիրմիշ տիր տէնիր, Բաբա կիւրու հունտան պու գատար մերտիք ումուլագ ամմա, գիեատէ ինտա տրըրտա տէնիլէպիլիլ:

Ի Լ Ա Ն Ա Թ

ԱՍՐԸՄԸՁԸՆ ՄԱՍԲԷԼԻ ԱՁԻՁԼԷՐԻ

Վ Ե

ՏԻՎԱՆԷԼԷՐ ԻԼԷ ՏԻՆՍԻՁԼԷՐԻ

Ե Ա Ռ Օ Տ

ՍՕՅՈՒԼՈՒՂՈՒՆ ԳՈՒՐՊԱՆԼԱՐԸ

Պէյ-օլունտա թէքքէնին գարընընտա քիթապճը Մ. Վիքին 478 նումէրօ:

(1) Պու իսմին տօղրուտա գանդիսի օլտուլունու պիլէմէտիկիմիգտէն, (Բ) իլէ եախօտ (Փ) իլէ եազլաճագընը Մէմուլանըն իրաթէսինէ թէք իլէրիգ:

յու մաղազաթընտա, վէ իսթանպօլտա Մահմուտ բաշտա Գիւրքէիլ խանըն գարընտա, քիթապճը Գաֆաֆեանըն տիւքքեանընտա 10 ար դուրուշա սաթըլմագտա տրը:

ՎԻԵՆՆԱ ԲԻՆԵՂՈՒՐԸ

Ալթըրիա տէվէթի թարաֆընտան թէլմին օլունմուշ օլտուլուն հալտէ, վիէնանըն հէր նէվի բիանգօ ագսիօնլարը վէ րօմէսլէրի Գալաթատա Գօմիսիօն խանը գարուտու եանընտա Նօ. 8 միւսիւ Տ. Գօրիշօնէր մաղազաթընտա Ֆիւրու իթօլունմագտա տրը:

Մէրգուլ Մ. Գօրիշօնէրին հիշ պիր քիմսէ իլէ շէրիքիլի օլմաեղպ, վէ սաթտըղը պիլէթլէր իւզէրինտէ (օթանիսի սիթէ կարանիթի բառ Տ. Գօրիշօնէր խան միւնիսիթալ Նօ. 8 կարաթա ա Գօնաթան թինօլը) եանի գալպ օլմաեաճաղը Տ. Գօրիշօնէր թարաֆընտան թէլմին գըլընմըշ մանասընտա պիր եէշի պէյգա մէօհիւր պասըմըշ տրը, վէ հէր պիլէթ նիւմէրօ իլէ գայտ օլունմուշ օլտուլունտան, մէօհիւրիւզ վէ գայտ օլունմա մըշ պիլէթլէրի քէնտի մաղազաթընտա չըգմըշ կիպի թալմաեաճաղընը իտասէթէն իլան իտէր:

ԷՃՁԱՅԻ ՄԻԼԻԹԵՆԷՎԻՅԷ ՄԱԽՁԵՆԻ

ՎԷ ՏԻԻԲԲԵՆԸ

Միւսիւ վիշէնցօ Գաննի օն ալթը սէնէտէն պէրու Պէյ-օլունտա էճագըրըգ սանաթը իլէ մէշղուլ օլուպ, վէ մանէլի մէզպուրտա Աղաճա միսի ճատտէսինտէ վազը, վէ 67 նիւմէրօ իլէ միւրազգամ տիւքքեանընտա պուլունան էճալարըն խաւըղը, թէսիլիլի, վէ իճրաաթճա տիգգաթ վէ չաթուգլուգլայա քէսպի շէօհիլէթ իթմիլիքէն, մուախիլէրէն իսթանպօլտա շամիտիլէ թիւրպիսի իթիսալինտէ 54 նիւմէրօլու պիր էճագի միւթէնէվիլիլէ մաղազապ տախի քիւշատ իլէմիշ իստէ, պու տէֆա մէգիւր մաղազաթըն քէօրիւ պաշընտա ինթիսալ գարընտա վէ 7-8 նիւմէրօլա միւրազգամ պուլունան մաղազալարա նագլ իլէ, պիր պիրինէ միւթթասըլ պիր էճագը տիւքքեանըն իլէ պիրտէ էճագի միւթէնէվիլիլէ մախգէնի քիւշատ իլէտիկինտէն, իվրօրանըն էն մէշղուր վէ էն միւթէպէր ֆապրիգալարընտան տիգգաթը թամմէ իւզրէ ճէլպ իլէմէքտէ օլտուլուն էճագալարը զայթէ էն վէն ֆիեաթլա ֆիւրուլիլ իաէճէկինի ալէնէն իլան իտէր:

Մէգիւր տիւքքեանտա հէր կիւն միւթէպէր հէքիմէր հազոր պուլունմագ, վէ սընէթի ումուլիլէնէ հէր ճիհէթլէ տիգգաթ ու իգտալ իլէնէթլէր տիր:

Վէ Պէյ-օլունտա վազը տիւքքեանտա իստէ, կիճէլէրի տախի հէր սաաթ ատամ պուլունուպ, ինթիեաճաթը էլալիլի իճրա իտէճէք, վէ իսթէնիլտիկի հալտէ մաքիմա իլէ պուլգ տախի եաբաճագ տրը:

ՍԱԶԻՊ ՂԱՋԷԹԱ

ՊԱՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԷՎԱՆՔ ՇԵՐԱԼՏԸՆ ԹԱՊԱՆԵՍԻՆԵՆ
ՊԵՏ-ՕՂԱՆԻՍԱ ՅՈՂԸՆԱ ԵՕԼԵԱ, ԵՕԵՕՐԵՍԱ ԵՕԵՕԼԻՆ
ԵՕԵՕԼԻՆԻՐ ԳԱՐԵՐԵՐԵԱ ՆՈՒԵՐԻ 187: